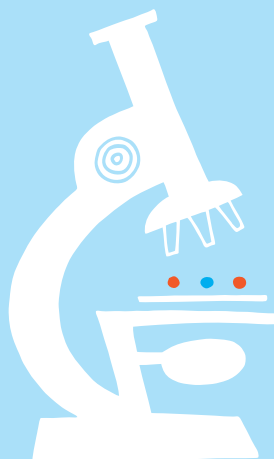
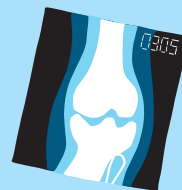
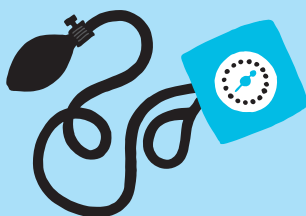

VÅRDFÖRBUNDETS VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2015

DET HÄR ÄR VÅRDFÖRBUNDET

Vårdförbundet är ett yrkesförbund som tar tillvara medlemmarnas fackliga intressen och utvecklar de fyra professioner som vi organiserar: legitimerade barnmorskor, biomedicinska analytiker, röntgensjuksköterskor och sjuksköterskor samt studenter inom respektive utbildning. Våra medlemmar är anställda i alla sektorer: hos kommuner, i landsting samt hos privata och statliga arbetsgivare.

Vi är idag drygt 114 000 medlemmar som är samlade i en gemensam organisation. Våra medlemmars kunskap och engagemang är grunden och drivkraften i vårt arbete.

Vi arbetar för att:

- Utveckla och stärka yrket samt främja den enskilda individens utveckling i sin yrkesroll.
- Förbättra individernas och kollektivets villkor och förutsättningar för yrket och möjligheter till utveckling i arbetslivet.
- Påverka utvecklingen av hälso- och sjukvården på arbetsplatsen, lokalt, regionalt, nationellt och internationellt.
- Påverka utvecklingen i samhällsfrågor.

Vi vill:

- Utveckla vården och göra den säker.
- Arbeta för en personcentrerad vård.
- Arbeta för ett hållbart yrkesliv.
- Arbeta för högre löner.

Det finns 21 lokala avdelningar inom förbundet som driver Vårdförbundets politik utifrån lokala förutsättningar och arbetar mycket med lokalt påverkansarbete.

Vårdförbundets kongress är högsta beslutande organ.

Förbundsstyrelsen leder, styr och ansvarar för verksamheten mellan kongresserna. Som stöd för att genomföra verksamheten har Vårdförbundet anställda medarbetare. Kansliet består av 180 medarbetare som arbetar på nationella kansliet och på de 21 lokala kontoren runt om i landet. De anställdas uppgift är att verkställa den politiska viljeinriktningen, samt att stödja och ge service till förtroendevalda och medlemmar.

VI HAR SATT AGENDAN I

vårddebatten

Tillsammans har vi under 2015 nått många goda resultat samtidigt som det har varit ett tufft år. Det är fortfarande svårt att rekrytera barnmorskor, biomedicinska analytiker, röntgensjuksköterskor, sjuksköterskor och specialistsjuksköterskor. Vårdplatser som får stänga, överbeläggningar och övertid har blivit vardag för oss, liksom stress utan tid för återhämtning. Arbetsgivarna måste göra sig mer attraktiva och se över både våra villkor och hälso- och sjukvårdens organisation.

God löneutveckling för våra medlemmar

Glädjande är att vårt påverkansarbete har bidragit till en god löneutveckling för många av våra medlemmar. Men vi vill se en ökad lönespridning. Lönekarriären ska vara tydlig. Vi vill också se jämställda löner. Det är inte okej att män i mansdominerade yrken med lika lång utbildning men mindre ansvar tjänar betydligt mer.

Steg mot en central reglering av nattarbetstiden

2015 blev också året när vi på allvar satte nattarbetstidsfrågan på agendan. Vårdförbundet vill att vila och återhämtning räknas in i nattarbetstiden oavsett var i landet eller hos vilken arbetsgivare arbetet utförs. Vårt nya avtal med Sveriges Kommuner och Landsting sätter fokus på ett gemensamt arbete som ska ge en central reglering av nattarbetstiden.

Personcentrerad vård på vår politiska agenda

När personen är aktiv i planering och genomförande av den egna vården uppnås högre kvalitet, bättre användning av resurser och en hälsosam vårdmiljö för oss. Vi har arbetat för att sprida kunskap och skapa opinion för personcentrerad vård. Glädjande nog har Sveriges Kommuner och Landsting, SKL, lyssnat och nyligen fattat ett kongressbeslut om att arbeta för personcentrerad vård.

Fler arbetsgivare inför AST

Vi har haft framgång med vår modell för akademisk specialtjänstgöring (AST) som nu sprider sig över landet. Den innebär en möjlighet för dig som är sjuksköterska att inom ramen för anställning och kollektivavtal utbilda dig till specialistsjuksköterska.

Säkra kompetensförsörjningen

Under året har vi i många sammanhang fört fram vad som krävs när det gäller värdering, löner,

arbetsvillkor, utbildningsmöjligheter och politik för hälso- och sjukvården för att vi ska klara kompetensförsörjningen nu och i framtiden. Frågan har också hamnat på regeringens agenda.

Satsning för att stötta våra chefsmedlemmar

Vi har startat en särskild satsning för våra chefer och ledare. Du som är chef och medlem i Vårdförbundet har stor betydelse för vårdens utveckling och för att behålla kompetenta medarbetare. Nu skapar vi fler arenor där chefer och ledare kan träffas, vidareutbilda sig och utvecklas.

Kvinnors hälsa

Ytterligare ett mål för våra medlemmar är att barnmorskeupproret som 2013 krävde förutsättningar för trygg och säker vård och en barnmorska per kvinna i aktiv förlossning har lett till att regeringen avsatt miljarder till förlossningsvården och kvinnors hälsa.

Almedalen och Maktlistan

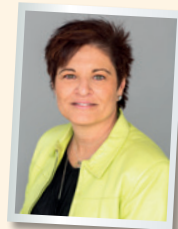
Tack vare allas vårt framgångsrika opinionsbildande arbete klättrade jag på Maktlistan. Från plats 13 till åtta. Det är Dagens Medicins lista över oss som har inflytande i hälso- och sjukvården. I Almedalen hade vi också givande workshops, paneler och möten med ministrar, politiker, andra professioner, fackförbund och makthavare. Vi förde fram vår politik och våra krav på goda villkor.

Mitt varma tack!

Jag vill rikta mitt varma tack till alla engagerade medlemmar, förtroendevalda och medarbetare. För att vi ska nå framgång krävs att vi är många och arbetar ihop. Då kan vi skapa de förändringar vi vet är bäst både för oss och för hälso- och sjukvården. Alla frågor på arbetsplatsen är fackliga frågor! Så varför inte fråga en kollega:

Är du med i Vårdförbundet?

Sineva Ribeiro
Sineva Ribeiro
Förbundsordförande

SOM MEDLEM
FÅR DU**KOLLEKTIVAVTAL**

Kollektivavtal är ett bindande avtal mellan facket och din arbetsgivare som reglerar villkoren i din anställning.

LOKALT STÖD OCH PÅVERKAN

Din lokala avdelning ger bl a råd och stöd i yrkes- och villkorsfrågor, driver medbestämmandefrågor lokalt hos arbetsgivare och ordnar medlemsmöten.

PERSONLIG RÅDGIVNING OCH STÖD

Via Vårdförbundet Direkt, tel: 0771 - 420 420, får du personlig rådgivning och stöd i frågor som rör ditt yrkesliv.

MARKNADENS BÄSTA INKOMST-FÖRSÄKRING

Som medlem får du marknadens bästa inkomstförsäkring, som tillsammans med a-kassan kan ge dig ersättning motsvarande upp till 80 procent av din lön om du blir arbetslös.

MEDLEMSFÖRMÅNER

Rabatter, erbjudanden och medlemsresor.

STIPENDIER OCH RESEBIDRAG

Du kan söka stipendier och resebidrag.

TIDNINGEN VÅRDFOKUS

Fullmatad med reportage om bl a forskning, arbetsmiljö, vårdpolitik och lönefrågor.

BLI MEDLEM DU OCKSÅ!

Ring Vårdförbundet direkt 0771-420 420 eller bli medlem via webben vardforbundet.se/ Bli-medlem

I år publicerar vi vår verksamhetsberättelse här i tidningen Vårdfokus. På följande sidor kan du läsa mer om vad vi har arbetat med under 2015 och de resultat som vi uppnått.

Målet är jämlik hälsa

Vi har alla samma värde och samma rätt att leva i ett samhälle som främjar hälsa. Jämlik hälsa innebär att varje person får möjlighet att uppnå hälsa utifrån sina egna förutsättningar. Vi tycker att jämlik hälsa ska vara vårdens mål.

Stora hälsoskillnader

I dagens samhälle finns stora hälsoskillnader mellan olika delar av landet, olika bostadsområden och olika grupper i befolkningen. Folkhälsomyndighetens undersökningar visar bland annat att lågutbildade personer har omkring fem års kortare medellivslängd än de med eftergymnasial utbildning. Ett annat exempel är att psykisk ohälsa är betydligt vanligare bland kvinnor än bland män.

Stöd utifrån varje persons behov

För att kunna nå en jämlik hälsa måste vården på en övergripande nivå anpassas efter de resurser, förmågor och behov som befolkningen i ett visst område eller en viss grupp har. Och vi som arbetar i vården måste ta ansvar för att se varje enskild persons resurser och förmågor och tillsammans i teamet kompensera där förmågorna sviktar.

Hjälp att ändra livsstil

Olika personer kan behöva olika lång besöksstid i primärvården, sammansättningen av vårdteamet kan behöva se olika ut på olika orter och för olika personer. Behovet av förebyggande insatser och stöd för livsstilsförändringar kan variera stort mellan olika grupper i befolkningen.

Uppsökande arbete

Vi ser att vården behöver arbeta mer hälsofrämjande och uppsökande för att nå de personer som idag inte nås av vården i tillräcklig utsträckning. Vården ska även kunna fungera som ögon och öron åt hela samhället och bidra med kunskap om hälsoläget i befolkningen och vad som orsakar ohälsa. Då skapas möjligheter att jobba för jämlik hälsa på ett övergripande plan och att använda våra gemensamma resurser på det mest effektiva sättet.

Personcentrerad vård – där man utgår ifrån varje persons unika livssituation – skapar goda möjligheter att nå målet om jämlik hälsa.

Även vården behöver ha ett kompensatoriskt uppdrag!

Idag har den svenska skolan ett kompensatoriskt uppdrag att ge varje elev möjlighet att nå så nära läroplanens mål som möjligt genom att kompensera elevers olika förutsättningar med särskilt stöd eller specifika hjälpmedel.

Vårdförbundet tycker att även vården bör ha ett kompensatoriskt uppdrag för att bidra till alla människors möjlighet att uppnå hälsa. Det betyder exempelvis att fördelningen av vårdens resurser bör anpassas efter befolkningens behov i olika områden och olika grupper.

Men vi tycker också att det ska finnas ett ansvar hos vården att kompensera så att varje person som vi möter ska ha så bra förutsättningar som möjligt att nå en god hälsa. Vissa personer behöver mer stöd och insatser, andra behöver mindre. Och vilken typ av kompensation som behövs, eller i vilken form, kan variera stort.

Ny idé om hälsosam vårdmiljö

Hälsosam vårdmiljö är ett brett område som omfattar både arbetsmiljö och säker vård. I maj 2015 antog kongressen en ny idé om hälsosam vårdmiljö. För att göra det lättare att gå från idé till handling tar vi även fram en handlingsplan, med verktyg och metoder som kan användas direkt på arbetsplatsen.

För att vi i vår yrkesutövning ska kunna ge en säker vård och använda vår kunskap fullt ut krävs en god arbetsmiljö. Först då kan vi skapa en hälsosam vårdmiljö där vi kan leva upp till vårt professionella uppdrag från samhälle och chef. För Vårdförbundet är en hälsosam vårdmiljö en god arbetsmiljö där hälsa samt god och säker vård uppnås.

I Vårdförbundets idé om en hälsosam vårdmiljö har vi lyft fram fem områden som är viktiga för att uppnå en hälsosam vårdmiljö: **Samverkan, Ledning och organisering av vården, Säkerhetskultur, Hälsosamma arbetstider** och **Lärande genom yrkeslivet**.

Inspiration och handlingskraft

Genom att vi är många som engagerar oss för samma sak kan vi påverka och förändra vår arbetssituation. Med en ny idé om hälsosam vårdmiljö vill Vårdförbundet inspirera och ge handlingskraft till dig som är medlem eller förtroendevald att åstadkomma förändringar och förbättringar på din arbetsplats.

Idén om en hälsosam vårdmiljö togs fram i en bred process där många medlemmar, förtroendevalda och medarbetare bidrog. En grundläggande kunskaps- genomgång gjordes av aktuell forskning och studiecirklar genomfördes med

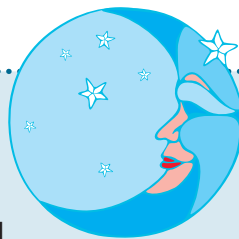
medlemmar över hela landet. Studiecirk-larna hade tre teman: hälsa, patientsäkerhet och arbetsmiljö samt hälsosamma arbetstider. Samtalen ledde fram till många idéer och bidrog till utvecklingen av Vårdförbundets idé om en hälsosam vårdmiljö.

Handlingsplan med olika verktyg

Arbetsvardagen i vården ser väldigt olika ut för oss som medlemmar. Medan en del av oss har en bra arbetsmiljö arbetar andra under förhållanden som bidrar till ohälsosam stress och andra hälsoproblem. Det som är mest angeläget att förändra ser olika ut på olika arbetsplatser. Därför är målet att handlingsplanen, som just nu är under arbete, ska beskriva flera bra verktyg inom varje område som vi identifierat i idén.

Att förändra tar tid och kräver engagemang från många. Med stöd av handlingsplanen kan ni tillsammans på arbetsplatsen bestämma vad som är viktigast att förändra. Vårdförbundet finns för att ge stöd i processen.

■ LÄS MER PÅ WEBBEN
vardforbundet.se/Halsosam-vardmiljo

Nattarbetstid

– från låst läge till gemensamt arbete för centralt avtal

Vård bedrivs under årets alla dagar och dygnets alla timmar. Men att arbeta omväxlande dag, kväll och natt medför stora påfrestningar på hälsan. Vårdförbundet kräver därför att tid för vila och återhämtning ska ingå i nattarbetstiden – oavsett vem som är arbetsgivare och var i landet arbetet utförs.

Vårdförbundet har länge arbetat för en central reglering av nattarbetstiden, men Sveriges Kommuner och Landsting, SKL, har hävdade att frågorna inte hör hemma i en central reglering, utan borde lösas lokalt. Under juni lämnade vi därför in förhandlingsframställningar till samtliga 21 regioner och landsting samt till 240 av landets kommuner med en lösning på vårdens problem med kompetensförsörjning.

Våra krav gick i korthet ut på att:

- Tid för vila och återhämtning ska ingå i arbetstiden. Tio arbetade timmar ska räknas som 14 arbetade timmar.
- Ob-ersättningen ska räknas som en procentuell andel av lönen.

Vi har därefter fört lokala förhandlingar om nattarbetstiden i hela landet. Majoriteten av de kommuner och landsting vi träffat menar dock att frågan om natt-arbetstid måste hanteras centralt.

Engagerade medlemmar påverkar lokalt

Runt om i landet har nattarbetstidsfrågan diskuterats flitigt bland medlemmar och förtroendevalda. Vårdförbundets lokalavdelningar har ordnat arbetsplatsbesök, medlemsmöten och föreläsningar där

frågor om hälsosamma arbetstider och arbetsmiljö tagits upp.

Nytt kollektivavtal bereder väg för centralt avtal

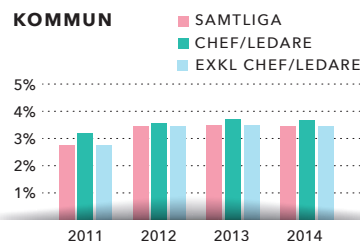
Under senhösten inleddes intensiva samtal med ledningen för SKL. Den 28 december kunde så ett avtal tecknas som innebär att SKL tillsammans med oss skapar förutsättningar för en central reglering, lika för alla. Det vi har kommit överens om är ett kollektivavtal som ger oss förutsättningar att tillsammans med SKL arbeta fram en central arbetstidsreglering för vården som ger vila och återhämtning i samband med nattarbete. Frågan är komplex och kräver ett noggrant arbete tillsammans med SKL för att regleringen ska bli långsiktigt hållbar och passa samtliga verksamheter. Avtalet ska även ge möjlighet till lokala avvikelser.

Vi går in i ett arbete tillsammans med SKL för att senast den 30 november 2016 träffa en principöverenskommelse om en arbetstidsreglering. Därefter fortsätter vi att tillsammans med SKL arbeta vidare med att träffa en central överenskommelse om en arbetstidsbestämmelse som ska vara klar senast den 30 november 2017.

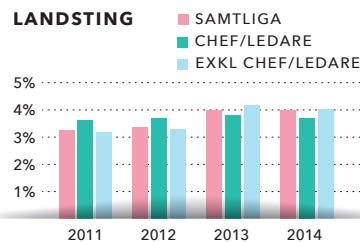
■ **Följ utvecklingen och dela med dig av egna berättelser på Facebook och Twitter med #vfnattarbete**

Individuell löneutveckling 2011-2014

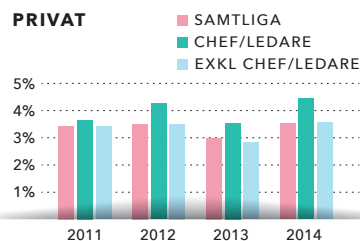
KOMMUN

LANDSTING

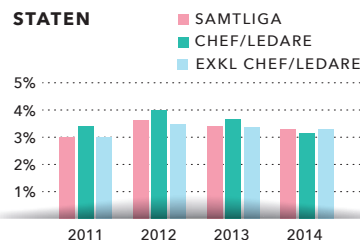

PRIVAT

Siffrorna avser Vårdföretagarna

STATEN

Goda löneökningar för många medlemmar

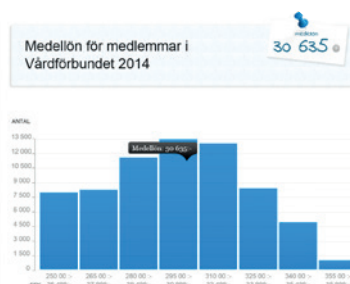
Vårdförbundet vill att lönen ska bestämmas så nära varje person som möjligt. Det är bara du, som under lönesamtalet, kan ge din arbetsgivare rätt bild av din prestation i verksamheten. För att denna löneprocess ska fungera krävs det att Vårdförbundet och arbetsgivaren ser till att kriterierna för vad som förväntas av varje person blir tydliga.

Under året har Vårdförbundet aktivt arbetat med såväl centrala som lokala parter för att detta ska fungera på bästa sätt. Det har resulterat i att Vårdförbundets medlemmar generellt och individuellt fått mycket goda löneökningar i förhållande till omvärlden.

Vårdförbundet arbetar intensivt för att påverka och förändra för jämförda löner och i detta arbete jämför vi våra yrkesgrupps löner med löner för andra yrken med liknande utbildning och kunskap för att skapa opinion.

Jämför lön i vår lönesnurra

Med hjälp av Vårdförbundets lönesnurra på webben kan du jämföra löner efter yrkesgrupp och befattning, sektor, län och ålder. Under det senaste året har statistiken förbättrats med valbara år och tydligare innehåll.

Studentmedlemmarna ÖKAR MEST...

Under året har antalet medlemmar i Vårdförbundet ökat med 1 276 personer (2 140 personer år 2014). Vid årsskiftet var antalet medlemmar 114 191 personer. Den medlemsgrupp som växer mest är studenter till följd av att vi har en aktiv studentorganisation och att många lokalavdelningar under året har jobbat hårt med att informera om Vårdförbundet på högskolor och universitet.

... men vi behöver också bli fler yrkesverksamma medlemmar

Under kongressen 2014 antogs mål för medlemsutvecklingen för åren 2014–2018. Vi ser att vi under 2015 inte uppnått målen för antalet nya yrkesverksamma medlemmar utan ytterligare insatser krävs för att Vårdförbundet även i framtiden ska vara en stark påverkansfaktor inom hälso- och sjukvård. Fortsatt arbete med att skapa fler forum där medlemmar kan mötas på sina villkor kommer att prioriteras. Tillsammans behöver vi arbeta mer för att öka antalet förhandlingsbara medlemmar och att behålla våra studerandemedlemmar när de blir yrkesverksamma.

Fråga en kollega!

Att vara många medlemmar är viktigt utifrån flera aspekter. En hög organisationsgrad är viktig för att vi ska kunna företräda våra medlemmar i såväl avtalsförhandlingar som i opinionsbildning.

Du som redan är medlem kan ställa frågan till dina kollegor: Är du medlem i Vårdförbundet? Många av dina arbetskamrater kanske aldrig har fått frågan. Ju fler medlemmar vi är, desto fler ambassadörer har vi som kan verka för att förändra vården i den riktning vi önskar.

Antalet medlemmar per yrkesgrupp och medlemskategori 2015

Yrkesgrupp	Yrkes- verksam	Ej yrkes- verksam	Student	Pensionär	Totalt
Barnmorska	4 697	62	0	588	5 347
Biomedicinsk analytiker	4 748	82	749	654	6 233
Röntgen-sjuksköterska	2 494	28	376	203	3 101
Sjuk-sköterska	79 966	1 325	10 046	8 164	99 501

Nio medlemmar har annat yrke.

Antal medlemmar i Vårdförbundet 2006-2015

Är du förtroendevald ...eller vill bli?

Som förtroendevald i Vårdförbundet har du ett viktigt uppdrag. Du är en del av Vårdförbundets viktiga verksamhet för att ge våra medlemmar individuellt stöd och rådgivning utifrån profession, anställning, lön, vårdmiljö, utveckling och karriär. Tillsammans med medlemmarna på din arbetsplats har du möjlighet att påverka i frågor som rör er arbetsmiljö, era villkor och vårdens utveckling.

Certifierad utbildning för dig som blir förtroendevald

Alla nya förtroendevalda erbjuds att gå en facklig grundutbildning inom ett halvår. Från och med 2016 är grundutbildningen certifierad, det vill säga kvalitetssäkrad och gemensam, för att alla förtroendevalda ska få optimala förutsättningar för sina uppdrag.

När du meddelar Vårdförbundet att du blivit vald som förtroendevald på din arbetsplats får du en kort webbintroduktion via mejl. Du får också en handbok hemskickad via post. Kort därefter får du också erbjudande om en lokal introduktionsdag och kan sedan anmäla dig till en tre dagar lång grundutbildning. Efter grundutbildningen har du möjlighet att gå påbyggnadsutbildningar med olika teman, om t ex arbetsmiljö, arbetstid, lön, lag och avtal.

Du som redan är förtroendevald

Du som redan är en av våra förtroendevalda kan självklart uppdatera dina kunskaper. Under hösten 2016 kommer vi att erbjuda temautbildningar som riktar sig till alla förtroendevalda. Temautbildningarna kommer att erbjuda fördjupning i olika ämnen. Studieförbundet Sensus erbjuder också intressanta ämnesutbildningar, om t ex mångfald och diskriminering och konflikthantering för dig som förtroendevald.

Du har rätt att gå facklig utbildning med lön

Som förtroendevald har du rätt att gå facklig utbildning med lön enligt lag om facklig förtroendemanns ställning på arbetsplatsen.

Nätverk för förtroendevalda

Alla avdelningar arrangerar särskilda träffar för förtroendevalda. Det är ett utmärkt tillfälle att träffa kollegor, utbyta erfarenheter och inspireras av andras sätt att arbeta. Det är också ett forum där du som förtroendevald kan lyfta frågor du själv brottas med och be om råd.

**VILL DU OCKSÅ
BLI FÖRTROENDEVALD
FÖR VÅRDFÖRBUNDET?**
Läs mer om vad det
innebär och hur man blir
förtroendevald på
[vardforbundet.se/
fortroendevald](http://vardforbundet.se/fortroendevald)

Vårdförbundet Direkt

svavar på dina frågor

Verksamheten hos Vårdförbundet Direkt handlar om att ge råd och stöd till medlemmar och förtroendevalda i arbetsrättsliga frågor och frågor kring medlemskap och profession. Det ska vara lätt att komma i kontakt med Vårdförbundet, därför har Vårdförbundet Direkt öppet alla vardagar mellan kl 8 och 18. Rådgivningen sker via telefon eller ett kontaktformulär på vår webbplats. Blivande medlemmar kan också sms:a in och få hjälp att registrera sin medlemsansökan.

Så arbetar vi för att ge dig bästa stöd

Vi ger rådgivning om yrkes- och anställningsvillkor, lön, utveckling och karriär, arbetsmiljö och medlemskap.

Vårdförbundet Direkt bemannas av nio rådgivare med varierad bakgrund: jurister, samhälls- och personalvetare och före detta förtroendevalda som är biomedicinska analytiker och sjuksköterskor.

Vårdförbundet Direkt kompletterar den lokala avdelningen så att vi tillsammans kan ge bästa möjliga service till våra medlemmar.

Drygt 45 000 kontakter från medlemmar och förtroendevalda

Under 2015 hade Vårdförbundet Direkt 45 000 kontakter med medlemmar och förtroendevalda. Den största delen kom in via telefon, 36 000 kontakter. Vi har fått 9 000 kontakter via kontaktformuläret på vår webbplats och 124 sms.

Frågor om lön vanligast

Var sjunde samtal vi får handlar om lönefrågor. Medlemmar ska byta jobb och är intresserade av lönestatistik i yrket, frågorna kan också gälla lönesamtal eller ob-ersättningar och andra tillägg till lönen.

Personlig återkoppling inom 24 timmar

Du som kontaktar oss via webben ska få personlig återkoppling inom 24 timmar, och alla som kontaktar oss ska vara nöjda

0771 420 420
www.vardforbundet.se/direkt

med bemötandet. Under 2015 kom 73 procent av samtalen fram inom en minut. Nöjdheten i bemötande mäts via NMI, nöjd medlemsindex.

Nya medlemmar

Det är lätt att bli medlem i Vårdförbundet, allt som behövs är att ringa eller sms:a till Vårdförbundet Direkt så hjälper vi till med inträdet. Under 2015 har vi registrerat 954 medlemmar till Vårdförbundet.

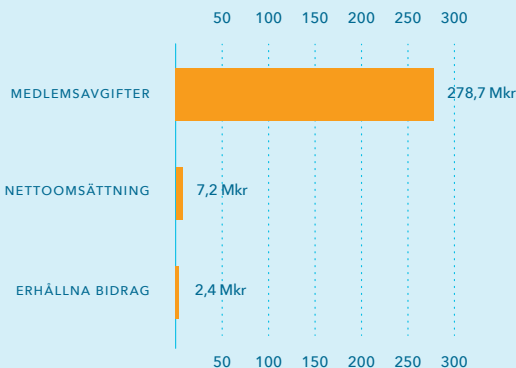
Medlemsnytta för många

Om många medlemmar ställer samma fråga inom ett visst område fångar vi upp den hos oss på Vårdförbundet Direkt, och vi kan gå ut med information brett via nyhetsbrev, vår webbplats eller sociala medier. På så sätt sprider vi information om aktuella frågor till våra medlemmar.

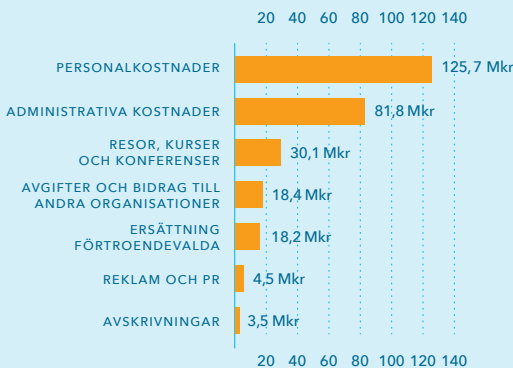
Vårdförbundet Direkt Chef

Chefer och ledare har ett eget knappval i vårt telefonnummer. Vi har fått totalt 619 kontakter på detta knappval. Chefer och ledare ställer också mest frågor kring lön, men även om anställningsvillkor, arbetstider och arbetsmiljö.

HÄRIFRÅN KOMMER PENGARNA

HIT GÅR PENGARNA

Vårt hållbarhetsarbete

Vårdförbundet är en Fair Union vilket innebär att vi ska leva upp till våra grundläggande värderingar om mänskliga rättigheter och arbeta för ett ekologiskt, ekonomiskt och socialt hållbart samhälle.

Vårdförbundet är miljödiplomerat sedan 2011, vilket innebär att vi arbetar systematiskt och gör kontinuerliga förbättringar för att minska vår miljöpåverkan.

Fairtrade Challenge

För att göra skillnad för odlare och anställda i utvecklingsländer utbildar Vårdförbundet Fairtrade-ambassadörer. Under året har vi utbildat 32 Fairtrade-ambassadörer och nu är 208 Fairtrade-ambassadörer utbildade. Vårt mål är 300. Den 15 oktober deltog Vårdförbundet i Fairtrade Sveriges fikautmaning Fairtrade Challenge och 800 deltagare fick Fairtrade-märkt kaffe, te och choklad m m.

Foto: Fairtrade Sverige

Vi arbetar aktivt för att minska vår miljöbelastning

Under september genomfördes årets miljörevision. Det är femte året som Vårdförbundet miljörevideras och vi fick ett nytt miljödiplom. Förvaltningsrådet har arbetat

vidare med att beakta etiska kriterier vid val av förvaltare och fonder och omplaceringar har gjorts till miljöteknikfond och fonder med hållbarhetsmärkning. Vi fortsätter att köpa el märkt Bra Miljöval och elförbrukningen från det nationella avtalet har minskat något jämfört med föregående år. Nu följer vi upp alla avdelningars elförbrukning och räknar därmed även in elförbrukning för den avdelning som har el inkluderad i hyran. Tjänsteresor med tåg har ökat jämfört med föregående år. Utsläppen av CO₂ (koldioxid) från årets tågresor motsvarar utsläppen från 0,647 liter bensin. Antalet resta mil med flyg ökar till följd av att vi nu även följer upp flygresor som görs via års-/klippkort. Förtroendevaldas resor med bil har minskat något medan anställdas tjänsteresor med bil har ökat jämfört med föregående år. Användning av utrustning för resfria möten har ökat.

Sedan starten 2011 har vi klimatkompen-serat totalt 1805 ton CO₂e*, vilket motsvarar ca 7344 träd planterade på en yta jämförbar med ca 18 fotbollsplaner. Från år 2015 sker klimatkompensation för alla flygresor, dvs även för flygresor med års-/klippkort.

* "e" står för ekvivalenter och tar in alla sju växthusgaser som bidrar till klimatpåverkan.

Vi hjälper dig att ta tillvara dina RÄTTIGHETER

Våra medlemmars rättigheter tas tillvara genom arbetsrättslig rådgivning, genom påverkansarbete gentemot arbetsgivare och genom att Vårdförbundet driver tvister. Under 2015 har ett stort antal lokala och centrala tvisteförhandlingar genomförts, det har bl a handlat om nattarbete och ändrad semesterförläggning. Flertalet av dessa har lett till gynnsamma resultat i form av bl a ekonomisk ersättning till medlemmar.

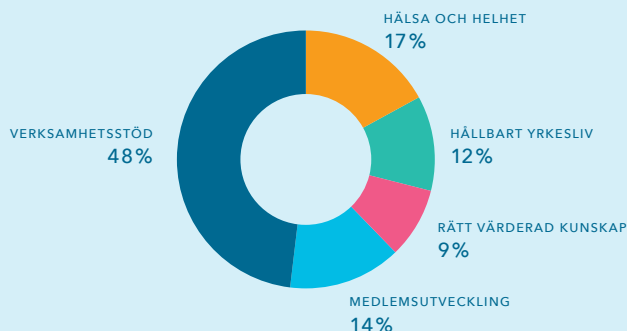

Viktor Meldert, sjuksköterska på Lungmedicin, Universitets-sjukhuset i Linköping

"Jag har haft nytta av att vara medlem i Vårdförbundet flera gånger. Bland annat när jag bytte från en timvikarietjänst till en fast anställning. Det var skönt att ha facket bakom sig när jag tog upp att det, i och med den nya tjänsten, också var dags för en ny lönediskussion."

För varje medlem som började betala medlemsavgiften via autogiro 2015 planterade vi dessutom ett träd i Vi-skogen.

FÖRDELNING AV KOSTNADER PER INRIKTNINGSMÅL

Diagrammet visar på ett förenklat sätt kostnaders relativa storlek utifrån verksamhetsplanens inriktningssmål 2015. Under inriktningssmålen Hälsa och Helhet, Hållbart yrkesliv, Rätt värderad kunskap och Medlemsutveckling ingår direkta kostnader. Under Verksamhetsstöd redovisas indirekta kostnader som administration och gemensamma kostnader för t ex lokaler, it, telefoni etc.

NYCKELTAL

	2015	2014	2013	2012	2011
MEDLEMSINTÄKTER (tkr)	278 679	263 545	261 085	258 701	263 574
RESULTAT FRÅN VERKSAMHETEN (tkr)	6 048	-15 959	-12 167	-7 186	804
MEDLEMSANTAL	114 191	112 915	110 775	110 015	111 669
ANTAL FÖRTROENDEVALDA	5 405	5 391	5 232	4 792	5 355
ANTAL ANSTÄLLDA	180	176	175	170	164
SOLIDITET	88 %	90 %	90 %	89 %	90 %
BALANSOMSLUTNING (tkr)	568 926	511 468	502 687	486 429	464 279

Personcentrerad vård och jämlik hälsa

Stora utmaningar kräver nya tankesätt

Det är lätt att förstå de utmaningar som vården står inför. Alla vi som arbetar i vården vet att dagens system, arbetssätt och hierarkiska arbetsorganisation med stor sannolikhet inte kommer att klara de utmaningar som en allt äldre befolkning innebär. Om vi ska kunna ge en vård av hög kvalitet till alla måste vi tänka om. Personcentrerad vård är ett viktigt steg för att få en hälsosam vårdmiljö och för att kunna använda vår kunskap fullt ut.

På uppdrag av kongressen 2014 genomförde Vårdförbundet ett stort utvecklingsarbete för att undersöka nya idéer om framtidens vård. Efter en lång process där många förtroendevalda, medlemmar och medarbetare deltagit och där experter och inspiratörer bidragit, formulerades ett förslag som extrakongressen 2015 röstade igenom. Det är Vårdförbundets idé om vården – Personcentrerad vård och jämlik hälsa.

Vi påverkar framtidens vård!

Under 2015 har Vårdförbundet arbetat hårt för att sprida kunskap om och skapa opinion för personcentrerad vård. Vi har träffat ministrar, lokala politiker, företrädare för vårdens övriga professioner och yrkesgrupper, samt chefer på olika nivåer i vården. Vi har genomfört seminarier och pressträffar. Vi har delat ut Vårdförbundspriset till medlemmar som arbetar personcentrerat och vi har deltagit vid ett stort antal mässor och andra event.

Intresset för personcentrerad vård är mycket stort från hela samhället. Och vi i Vårdförbundet har ett rejält försprång, då vi samlat på oss mycket kunskap och har många medlemmar med stor erfarenhet av att driva denna förändring som vården så väl behöver.

Vi ser nu att flera landsting satsar stort på att införa personcentrerad vård. Sveriges Kommuner och Landsting har dessutom fattat ett principiellt beslut om "att uppdraga till Sveriges kommuner och

landsting att verka för att kunskap och information sprids om personcentrerad vård i syfte att regioner, landsting och kommuner ska kunna implementera modellen i sina vårdverksamheter". Det är fantastiskt roligt att den vårdpolitik vi står för nu så snabbt sprider sig i landet. Tillsammans påverkar vi i högsta grad hur framtidens vård ser ut!

"Jag har blivit intresserad av personcentrerad vård därför att det tilltalar mig oerhört att vi ska utgå ifrån patienten; vad patienten vill, patientens plan, patientens mål – inte vad vi som vårdpersonal vill och tycker."

MARI ANDERSSON, LEG. SJUKSKÖTERSKA OCH CHEF

Från sjukdom och diagnos till hälsa och helhet – därför arbetar vi för personcentrerad vård

I personcentrerad vård finns tre nyckelbegrepp som präglar arbetet: berättelsen, partnerskapet och dokumentationen. Den personcentrerade vården utgår ifrån ett helhetsperspektiv där man tar hänsyn till hela människan – inte ett smalt fokus på sjukdom eller symptom (patient) – utan också personens förmågor, vilja, hälsa, välbefinnande, sociala och kulturella sammanhang (person). Det innebär att vården kan ta tillvara personens egna resurser på bästa sätt samt att vi använder vår yrkeskunskap optimalt.

Resultatet blir en vård som använder samhällets resurser på ett mycket effektivt sätt. Genom att systematisera mötet och ägna tid åt berättelsen, kan man uppnå stora besparingar av resurser i andra änden av vårdkedjan. Till exempel kortare sjukhusvistelser, minskat antal återinläggningar och en förbättrad läkemedelsanvändning.

Med ett personcentrerat arbetssätt ökar också möjligheten att arbeta enligt yrkesetiken och risken för samvetsstress kan på så sätt minska.

Samarbete med Centrum för personcentrerad vård

Vi har ett nära samarbete med GPCC, Centrum för personcentrerad vård vid Göteborgs universitet, som är ledande inom forskning om personcentrerad vård. Det ger oss goda möjligheter att ta del av aktuell forskning och bidrar i vår egen läroprocess. Under året arrangerade GPCC två heldagar för förtroendevalda i Vårdförbundet, där vi tillsammans arbetade fram påverkansplaner för vårt fortsatta arbete.

Delta i en studiecirkel!

För att sprida kunskap om personcentrerad vård genomför Vårdförbundet studiecirkel runt om i landet under 2016 där alla medlemmar kan delta. Materialet till studiecirkelarna, som tagits fram tillsammans med medlemmar i Jämtland och Jönköping, utgår från medlemmarnas egna berättelser om deras dagliga arbete. Kontakta gärna din lokala avdelning om du vill veta mer eller vill delta i en studiecirkel.

VILL DU VETA MER?

På Vårdförbundets webbplats hittar du ett omfattande material om personcentrerad vård och jämlik hälsa. Där finns bland annat exempel på resultat som kan uppnås, vittnesmål från vårdpersonal som ställt om till ett personcentrerat arbetssätt, en film om personcentrerad vård och trycksaker som presenterar vårdpolitiken. I broschyren "Vad alla behöver veta om personcentrerad vård" hittar du mer praktisk information.

Jobbar vi inte redan så här?

De allra flesta som arbetar i vården vill lyssna på patienter och närstående och skapa den bästa vården. Men det görs inte systematiskt, varje gång och av alla, och alltför ofta anser vi oss inte ha tid. Personcentrerad vård är så mycket mer än att "sätta patienten i centrum". Det är viktigt att alla relationer genomsyras av ett personcentrerat förhållningssätt – även mellan chef och medarbetare och medarbetare emellan inom vården. Det är också nödvändigt att styr- och finansieringssystem leder mot en personcentrerad vård.

Är inte personcentrerad vård bara en modell lik andra modeller vi tidigare provat?

Nej. Personcentrerad vård är inte bara "en ny modell" utan en etik som ställer krav på vad vi faktiskt gör och inte bara vad vi tänker. En kultur som i grunden förändrar hur vi ser på vårdens uppdrag och som får effekter på hur det dagliga arbetet prioriteras och utförs. På det sättet kan man säga att det krävs mer genomgripande förändringar för att ställa om till personcentrerad vård, men att det är också just därför det blir mer hållbart.

Vanliga frågor om personcentrerad vård

"Ju mer vi lärde oss om personcentrerad vård, desto tydligare blev det att vi inte alls arbetat på det här sättet. Om man ska jobba personcentrerat fullt ut måste det ske på alla nivåer: mellan chefer och medarbetare och mellan vårdpersonal och patienter."

PETRA RYMAN, LEG. BARNMORSKA BITR. CHEF

Hur ska vi kunna börja med personcentrerad vård när vi har så mycket att göra?

Vården utvecklas ständigt. När det kommer nya metoder för behandling och analys så ses det som en självklarhet att de ska införas i verksamheten. Att däremot förändra vanor, kultur och förhållningssätt kräver både tid och eftertanke. Men som professioner har vi lika stort ansvar att implementera nya arbetssätt som visar god evidens för resultat och resursanvändning som att använda ny medicinsk teknik eller nya läkemedel. Det är viktigt att närmaste chef vill driva på en förändring mot en personcentrerad vård och ser till att tid och resurser avsätts för att ställa om.

Tar personcentrerad vård längre tid?

Personens egen berättelse är en förutsättning för personcentrerad vård. I berättelsen fångas personens egna drivkrafter och förmågor. Ofta bidrar även närstående till berättelsen. Detta arbetssätt innebär att vi måste prioritera tid för mötet. Idag ses tid som en negativ kostnad. Istället behöver vi se att tid för mötet är en god investering. Genom att systematisera mötet och ägna tid åt berättelsen, kan man uppnå stora besparingar av resurser i andra änden av vårdkedjan. Till exempel kortare sjukhusvistelser, minskat antal återinläggningar, en förbättrad läkemedelsanvändning etc.

De vann Vårdförbundspriset för sitt personcentrerade arbetssätt:

Unga med psykisk ohälsa får vård på egna villkor

Vårdförbundspriset i samarbete med Folksam gick 2015 till psykiatrisjuk-sköterskorna Åsa Lagerström och Anette Sannerfors på BUP Mellanvård på Skaraborgs sjukhus i Skövde. De fick förstapriset för ett personcentrerat arbetssätt som utgår från barnens egna förmågor, behov och resurser.

Ert arbetssätt bygger på att ni möter barnen i deras egen hemmiljö. Vilka är fördelarna med det?

När ett barn mår dåligt lägger det en vät filt över hela familjen. Genom att se vilka förutsättningar som finns i hemmet och familjen, kan vi använda vår kunskap på ett helt annat sätt. En trygg omgivning gör det också lättare att ge uttryck för det som är svårt. Även syskon kan närma sig oss med frågor.

Hur sprider ni ert arbete vidare?

Vi har valt att gå ut mycket i media. Det har gjort att vi fått påringningar

från andra verksamheter runt om i landet, som blivit nyfikna på vårt arbetssätt.

Vi jobbar också mot andra professioner, till exempel i skolan – hur gör man för att möta barn med olika diagnoser?

Vad betyder ledarskapet för ert arbete?

Nästan allt! Tack vare en modig chef kunde vi komma igång med det vi funderat på så länge – trots att vi varken hade en beställare eller ett uppdrag. Vi bara gjorde det – utifrån befintliga resurser.

Psykiatrisjuk-sköterskorna Åsa Lagerström och Anette Sannerfors vann Vårdförbundspriset 2015.

Hur ser era resultat ut?

Vi har inte tittat specifikt på kostnadsbesparingarna. Men vi har minskat på slutenvårdsplatserna till följd av vårt arbete. Uppstartskostnaden för en sådan plats är ca 20 000 kronor och därtill 7 000 kronor per dygn. Vi har däremot gjort kvalitativa undersökningar med hjälp av vår verksamhetsutvecklare. 100 procent nöjda barn och föräldrar!

AST sprider sig över landet

Under 2015 tog spridningen av Vårdförbundets modell akademisk specialisttjänstgöring (AST) för sjuksköterskor fart på allvar. Modellen finns nu i flera landsting och kommuner och många fler är intresserade av att införa utbildningsmodellen. Framgångarna innebär att fler medlemmar nu har möjlighet att söka utbildningsanställning med bra villkor när de utbildar sig till specialister.

Susanne Eriksson studerar på halvtid och jobbar på halvtid. Ett upplägg som ger henne möjlighet att direkt tillämpa nya kunskaper i praktiken.

Att tidigt ha en plan för den nya rollen som specialistsjuksköterska var viktigt för Matilda Örn.

Två medlemmar som gärna lyfter fram de förmånliga villkoren med AST är Susanne Eriksson som jobbar på Tegelbackens vård- och omsorgsboende i Heby kommun och Matilda Örn, nybliven specialistsjuksköterska i kirurgi på Sahlgrenska Universitetssjukhuset, Östra i Göteborg.

Första gången Susanne Eriksson hörde talas om AST var på ett sjuksköterskemöte med Vårdförbundet avdelning Uppsala och verksamhetschefen i Heby kommun. Susanne hade nyligen bytt område och gått från en tjänst som operationssjuksköterska till en tjänst som sjuksköterska inom äldreomsorg.

– Vården blir alltmer specialiserad inom alla områden. Som sjuksköterskor behöver vi hänga med i utvecklingen och få möjlighet till fördjupad kunskap inom det område där vi jobbar, säger Susanne.

Susanne studerar på halvtid

Efter mötet sökte Susanne till specialistutbildningen inom äldreomsorg och till den utbildningsanställning som Heby kommun inrättat. Hösten 2015 påbörjade hon sina specialiststudier. Hon studerar på halvtid och jobbar på halvtid. Ett utmärkt upplägg tycker Susanne som direkt får möjlighet att tillämpa det hon lär sig under utbildningen i verksamheten.

Att ha en utbildningstjänst innebär att Susanne har en tillsvidareanställning i verksamheten med full lön och villkor enligt kollektivavtal. När hon blir klar med sin utbildning sommaren 2017 övergår hennes utbildningstjänst till en tjänst som specialistsjuksköterska. En roll, där formerna inte är satta än.

– Hur min nya tjänst kommer att se ut

är något vi ska diskutera längre fram. Kanske kan jag använda min kunskap genom att vara tillgänglig i fler verksamheter än idag, funderar Susanne.

Bra med en plan för specialistrollen

För Matilda Örn fanns en färdig plan för hennes tjänst som specialistsjuksköterska redan när hon gick utbildningen. Något hon rekommenderar andra att fråga efter.

– Jag hade en bra dialog med min chef redan innan jag började min utbildning om hur min kommande roll som specialist-sjuksköterska skulle se ut, säger Matilda som idag jobbar förberedande med patienter som ska genomgå omfattande bukkirurgi.

Bra upplägg och villkor möjliggjorde specialistutbildning

Både Susanne och Matilda vittnar om att de inte hade haft möjlighet att specialistutbilda sig utan ett bra utbildningsupplägg och bra villkor.

– Jag utbildade mig till specialistsjuksköterska sent i livet. Efter två högskoleutbildningar, en till samhällsvetare och en till sjuksköterska hade det inte varit möjligt att ta studierna för ytterligare utbildning. Det behöver också finnas tid för studier. Något som andra modeller som jag har kommit i kontakt med inte kunnat erbjuda, säger Matilda Örn.

– Jag hade lovat mig själv att inte studera igen, skrattar Susanne. Men att få möjlighet att fördjupa sin kunskap i äldreomsorg och framöver få använda den till att göra skillnad för de äldre lockade mer. Ett bra utbildningsupplägg och bra villkor under studietiden avgjorde saken och Susanne sökte.

Vår påverkan ger resultat - många landsting och kommuner erbjuder nu akademisk specialisttjänstgöring

Idag råder stor brist på specialistsjuksköterskor runt om i landet. För att komma tillrätta med bristen menar Vårdförbundet att det krävs bra villkor under utbildningstiden. Vår modell akademisk specialisttjänstgöring (AST) ger sjuksköterskor en utbildning med bra villkor och möjliggör för arbetsgivare att attrahera sjuksköterskor till verksamheten.

Under 2015 har Vårdförbundet fört många samtal om AST med arbetsgivare i hela landet. Landstingen i Kalmar, Blekinge och Västerbotten samt kommunerna Heby, Finspång, Laholm och Karlskrona har under 2015 infört AST med kollektivavtal. Landstingen i Östergötland och Värmland samt region Jämtland/Härjedalen har infört utbildningsanställningar efter samtal med Vårdförbundet.

Många fler landsting, kommuner och privata arbetsgivare visar intresse för AST och vill fortsätta samtalen med oss om hur de kan införa AST.

Vårdförbundet har också lyft frågan om AST på den nationella arenan. Vi har uppvaktat ministrar, diskuterat frågan med politiker under Almedalsveckan samt lyft fram AST i statliga utredningar och samverkansforum av olika slag.

Vårdförbundet jobbar för att akademisk specialisttjänstgöring ska bli verklighet även för röntgensjuksköterskor och biomedicinska analytiker. Vi lyfter fram behovet av reglerade specialistutbildningar för de två professionerna samt att de ska genomföras i form av akademisk specialisttjänstgöring.

■ **LÄS MER PÅ WEBBEN**
Mer information om AST och tips om hur du kan påverka din arbetsgivare att införa AST finns på vardforbundet.se/ast

Där kan du också, på vår AST-karta, se vilka arbetsgivare som har infört AST tidigare.

UR MEST LÄSTA BLOGGINLÄGGET "FÖRLÖSA BARN PÅ TOM MAGE"

"Man måste verkligen titta på barnmorskornas arbetsmiljö. Jag vet inte på vilket sätt, men att öka statusen med högre lön, en god löneutveckling är naturligtvis en viktig del."

INGER TRODELL, S-POLITIKER I ÖREBRO

Ökad närvaro i sociala medier

Under 2015 har vi ökat vår närvaro, dialog och påverkan i sociala medier. Vår främsta kanal är facebook, där vi under hösten fick över 12 000 följare på vår nationella sida. Största ökningen har skett på instagram där vi både ökat följare på vårt nationella instagram-konto samt på flera lokala avdelningars egna instagramkonton.

Under yrkesdagarna gjorde vi särskilda insatser för att lyfta fram respektive profession, vilket har speglats i våra sociala medier. Vi startade Barnmorskebloggen inför barnmorskedagen och hade under ett par veckor 15 gästlägg av barnmorskor från norr till söder.

Det mest lästa blogginlägget under året var "Förlösa barn på tom mage". Lokalpolitikern Inger Trodell (S) i Örebro följde med en barnmorska efter en inbjudan att "Gå en dag i mina skor" och fick gästblogga om det. Hon noterar att barnmorskan Ulrica, som hon går med, inte har tid med vare sig kaffe, toabesök eller lunch.

Tre lokala avdelningar har egna bloggar på vårdförbundetbloggen.se.

Vi har särskilda bloggar för studenter, barnmorskor, röntgensjuksköterskor och biomedicinska analytiker.

Vår mest använda tagg är #vardpol där vi framgångsrikt driver våra vårdpolitiska frågor och förslag.

■ LÄS MER PÅ WEBBEN
vardforbundet.se/sociala-medier

- 22 facebooksidor - nationellt och lokalt med sammanlagt 24 000 följare.
- 9 aktiva instagramkonton - nationellt och lokalt.
- 5 aktiva twitterkonton - nationellt och lokalt.
- Under 2015 har vi lagt ut 5 651 inlägg på facebook och vi har fått sammanlagt 103 365 likes.
- Under 2015 har Vårdförbundet blivit omnämnda 19 000 gånger på twitter.

Alla nya i yrket ska ha rätt till en god

yrkesintroduktion

Skillnaden mellan utbildningen och vårdens dagliga verksamhet är ofta stor, det är en motsägelsefull roll att bära på ny kunskap och samtidigt vara praktiskt oerfaren. Vi arbetar för att övergången mellan studier och yrkesliv ska underlättas genom att alla nytexaminerade ska få en god yrkesintroduktion så att de kan växa in i yrkesrollen.

Ta tillvara nytexaminerades kunskap

En strukturerad yrkesintroduktion för sjuk-sköterskor, barnmorskor, biomedicinska analytiker och röntgensjuksköterskor skapar nya möjligheter att ta tillvara de nytexaminerades kunskap i verksamheten och minskar samtidigt risken för hälsoproblem och etisk stress.

Yrkesintroduktion ger nya i yrket gradvis en självständig roll

Vårdförbundet anser att alla nya i yrket ska få en strukturerad yrkesintroduktion på 9-12 månader. Yrkesintroduktionen ska ges utöver den vanliga arbetsplatsintroduktionen och under denna tid får den nytexaminerade gradvis en mer självständig roll. Yrkesintroduktionen ska innehålla:

- Tillgång till handledare från samma enhet för stöd i yrkesfrågor.
- Tillgång till mentor från annan enhet för möjlighet att ta upp problemställningar från den egna arbetsplatsen.

- Handledda gruppträffar med andra nya i yrket för reflektion och erfarenhetsutbyte en gång per månad.
- Regelbundna kompetensmöten utifrån olika teman.

Arbetsgivare inför strukturerad yrkesintroduktion

Inför valet 2014 lyfte vi fram en strukturerad yrkesintroduktion som ett konkret förslag för att säkra kompetensförsörjningen. Vårt påverkansarbete börjar nu ge resultat och under 2015 införde några arbetsgivare i några landsting strukturerad yrkesintroduktion, bl a på Sahlgrenska Universitetssjukhuset i Göteborg och på Akademiska sjukhuset i Uppsala, och fler kommer att införa det under 2016.

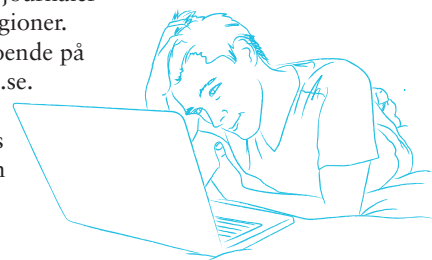
I utformningen av den strukturerade yrkesintroduktionen hos berörda landsting har Vårdförbundets lokala avdelningar varit delaktiga.

Journalen via internet - vår idé om Min hälsobok i praktiken

Under året har patienternas möjligheter att läsa sina journaler via internet införts helt eller delvis i åtta landsting/regioner.

Tjänsten kallas Journalen eller Vårdhändelser beroende på vilket landsting det gäller och nås genom www.1177.se.

Vi ser tjänsten som ett första steg i att förverkliga Min hälsobok, som är en viktig del i Vårdförbundets vårdpolitiska idé. Vi vill ha så få inskränkningar som möjligt när det gäller patientens rätt att ta del av sin journal via internet.

Nyttan av mitt
medlemskap

Ann-Vanessa Franck Amin, röntgensjuksköterskestudent på Karolinska Institutet och studentrepresentant på Röntgenveckan

"Jag fick möjlighet att som studentrepresentant, kostnadsfritt via Vårdförbundet Student, delta på Röntgenveckan 2015. Det var en av de absolut bästa upplevelserna under det gångna året. Vi var studenter från sex olika lärosäten som hade möjlighet att diskutera kring utbildningarna och andra viktiga frågor. Det var underbart att få en inblick om det senaste inom röntgensjuksköterskeyrket och att knyta kontakter med personer som valt att göra detsamma som jag."

Satsning på våra

CHEFS- OCH LEDARMEDLEMMAR

Vårdförbundet har under 2015 gjort särskilda satsningar för att öka värdet av medlemskapet för våra chefs- och ledarmedlemmar. Vi erbjuder bl a ett ledarskapsutvecklingsprogram om att vara chef med fokus på personcentrerad vård.

Ledarskapsutvecklingsprogram

Ett ledarskapsutvecklingsprogram "Att vara chef i framtidens vård – med sikte mot ett personcentrerat paradig" startade under hösten. Programmet pågår under 6 månader.

Kompetensutveckling och kollegiala mötesplatser

I september höll vi en inspirationsdag med fokus på personcentrerad vård "Se människan – att vara chef i framtidens vård".

Föreläsningen "Vårdchefens etiska dilemma" med Erica Falkenström fil dr i pedagogik och forskare hölls på fyra olika ställen i landet.

Under Vårdkvalitén på Kvalitetsmässan i Göteborg fick Vårdförbundets chefs- och ledarmedlemmar rabatt på anmälningsavgiften samt kunde prova kostnadsfri speedcoaching.

Många lokala aktiviteter har ägt rum, bl a nätverksträffar om hållbart yrkesliv, Chefernas dag om framgångsrikt ledarskap och en chefsdag om vad det innebär för ledningen när vården flyttar hem. Öppna lunchmöten har givit bra förutsättningar för att diskutera villkors- och inflytandefrågor över organisatoriska gränser. Chef och ledare har också bjudits in till våra utbildningar för förtroendevalda. Dessutom har utmärkelsen "en god ledare" delats ut.

App för interaktiv kommunikation och aktuell information

En egen app till chefs- och ledarmedlemmar har även tagits fram. Genom appen ska kommunikationen till medlemsgruppen för-

bättras och också kunna erbjuda interaktiv kommunikation mellan medlemmar.

Eget knappval via Vårdförbundet Direkt Chef

Den ökade servicen som öppnades under 2014 för att kunna ge råd och stöd till chefer och ledare genom ett eget knappval Vårdförbundet Direkt Chef har fortsatt under året som gått.

Målgruppsanpassad omvärldsbevakning för chefer och ledare

Nyhetsbrev med omvärldsbevakning för chefer och ledare har utkommit en gång i veckan.

Egen grafisk profil

En egen grafisk profil för Vårdförbundet Chef har tagits fram för att kommunikationen med våra chefs- och ledarmedlemmar ska bli tydligare. Profilen innehåller en egen logotyp och ett nytt bildspråk.

Vårdförbundets stora chefsenkät

För att Vårdförbundet skulle få aktuell kunskap om hur cheferna har det på jobbet, vilka förutsättningar det finns för att bedriva ett gott ledarskap och hur man som chef ser på ledarskapet i framtidens vård skickades våren 2015 en enkät ut till samtliga chefs- och ledarmedlemmar.

■ LÄS HELA RESULTATET AV ENKÄTEN
vardforbundet.se/Chefsenkät

Vårdförbundets stora enkät bland chefs- och ledarmedlemmar visade bl a att:

- 7 av 10 chefer tycker att de i stor eller mycket stor utsträckning kan bidra till en positiv utveckling av den vård som deras verksamhet bedriver.
- Cirka 95 procent av cheferna tycker att de åtminstone i viss utsträckning kan påverka vad som ska prioriteras i deras eget arbete.
- Nio av tio chefer har någon form av ledarskapsutbildning.
- Nästan hälften av cheferna upplever att de saknar rätt förutsättningar för att utföra ett bra arbete. Allt för många administrativa uppgifter, ständiga bemanningsproblem, bristande mandat från ledningen eller ett övermäktigt uppdrag begränsar ledarrollen.
- I den grupp chefer som i snitt arbetar 50 timmar eller mer, är det endast 17 procent som bedömer att de i mycket hög eller ganska hög utsträckning får tid för återhämtning från arbetet.
- Hela 48 procent av cheferna i studien tycker att de i ganska liten utsträckning eller inte alls har tid till egen reflektion om sitt arbete.

Susanne Lundgren, biomedicinsk analytiker och avdelningschef Klinisk fysiologiska avdelningen, Blekingesjukhuset i Karlskrona

"Jag är glad över att Vårdförbundet centralt, på ett tydligt och bra sätt satt frågan om biomedicinska analytiker-yrket och vikten av vår yrkesutveckling i Sverige på agendan.

Ni har under det gångna året genom er tillgänglighet och er kunskap, varit en tydlig och bra samarbetspart och bollplank för mig i mitt lokala arbete med specialisttjänster för biomed-

cinska analytiker i Landstinget Blekinge. Ni visar med er handling att ni förstått vikten av att ta tillvara de många krafter som finns ute i landets olika verksamheter.

Jag är övertygad om att det är vi tillsammans som måste göra yrket mer attraktivt för att underlätta rekryteringen av biomedicinska analytiker i framtiden."

Medlemmar premierades på *Vårdgalan*

Vårdgalan 2015 hölls på Kvalitetsmässan i Göteborg i november. Med en vårdgala vill Vårdförbundet skapa en arena för all den utvecklingskraft som finns inom svensk vård driven av våra fyra yrken tillsammans med andra i teamet. Under vårdgalan delades Vårdförbundspriset i samarbete med Folksam samt Förbättringsstipendiet ut.

Vårdförbundspriset

Vårdförbundspriset instiftades 2009 och syftar till att stimulera och synliggöra den utvecklingskraft som finns bland Vårdförbundets medlemmar. Med prissumman 500 000 kr är priset ett av Sveriges största inom vårdområdet.

Priset 2015 uppmärksammade särskilt insatser som bidrar till att personcentrera vården. Första pris, 200 000 kr, gick till Åsa Lagerström och Anette Sannerfors för deras arbetsätt där unga individer med stor sårbarhet bemöts utifrån sina egna förmågor, behov och resurser. De övriga tre nominerade tilldelades 100 000 kr var. Dessa var Marianne Alärd, sjuksköterska på Mobil närvård Skaraborg, Nina Jurander (med kollegan Nina Karlsson), anestesissjuksköterska på Sahlgrenska Universitetssjukhuset Operation samt Ingrid Larsson, sjuksköterska och lektor i omvårdnad på Högskolan i Halmstad.

Förbättringsstipendiet

Under vårdgalan delades också Vårdförbundets Förbättringsstipendium på 100 000 kr ut. Priset stödjer projekt som på olika sätt utvecklar vården.

I år belönades två verksamheter vars företrädare får dela på prissumman. Elisabeth Persson, sjuksköterska och projektledare för Förbättringsprojekt Solgården i Skåne mottog stipendiet för sitt förbättringsarbete om nattfasta. Ingela Salomonsson, avdelningssjuksköterska samt Mirjam Dragsten, kranskärlssjuksköterska Kardiologen, avdelning 27 på Falu lasarett mottog stipendiet för sin uppföljning av patienter som överlevt hjärtstopp, med fokus på ICD.

Vinnarna av Vårdförbundspriset och Förbättringsstipendiet samlade efter prisutdelningen.

Medlemsengagemang som ger resultat

Många av er medlemmar deltar aktivt i vårt påverkansarbete. Ni engagerar er för att tillsammans förändra er arbetsmiljö och värderingarna av era respektive yrken och med goda resultat! Under de senaste åren har bl a studentmedlemmar och barnmorskor påverkat i frågor som rör lön, resursfördelning och arbetsvillkor.

Under 2015 tog t ex en grupp ambulanssjuksköterskor kontakt med ansvariga tjänstemän, vilket ledde till en möjlighet att få delta vid kommande upphandlingar. Gruppen har också mött politiker för att diskutera och föreslå förbättringsåtgärder i ambulanssjukvården. Även på andra orter i landet har initiativ som tagits av medlemmar lett till beslut som gynnat våra professioners arbetsvillkor.

Genusyrsl & normuppror

Under 2015 fick vi återigen ge ut en ny upplaga av vår populära antologi Genusyrsl och normuppror.

Den är gratis för Vårdförbundets medlemmar, beställ ditt exemplar i medlemsbutiken på webben.

Antologin finns även som e-bok.

Vi syns i medier!

Medlemmar och förtroendevalda i Vårdförbundet är modiga och medverkar ofta i medier. Genom att synas i medier kan vi påverka opinionen. Press, radio, tv och sociala medier är några av våra viktigaste arenor för påverkan.

Vår opinionsbildning i massmedier är en dörröppnare för dialog med politiker och beslutsfattare samt ett sätt att sprida kunskap om de frågor vi driver till allmänheten och till er medlemmar.

En öppen diskussion om hälso- och sjukvården och vårdens innehåll är nödvändig och en positiv kraft för utveckling och nya idéer. Publiering i lokala medier förstärker den viktiga påverkan lokalt och regionalt.

Vårt påverkansarbete ger resultat

Ett exempel på resultat av vårt påverkansarbete i medier och vid möten är att Sveriges Kommuner och Lands-ting (SKL) fattat ett kongressbeslut om att verka för personcentrerad vård. Ett annat resultat är att regeringen avsatt tre miljarder till förlossningsvården och kvinnors hälsa. 2015 var också året då vi fick upp frågan om nattarbetstid på agendan.

Värdefull publicitet

Vi har under året haft 40 debatt- artiklar som lyfter frågor om lön och villkor för våra medlemmar samt vårdens utveckling. Publicite-ten år 2015 i press, radio och tv och på deras webbplatser är värd motsvarande 171 741 089 kronor. Till det kommer att trovärdigheten är en helt annan när en självständig journalist gör ett inslag eller reportage om Vårdförbundet och de frågor vi driver än om vi själva skulle ha annonserat.

Vi stöttar yrkeskollegor i andra länder

Vårdförbundet verkar internationellt för att påverka i frågor som rör solidaritet och hälsa, de professionella perspektiven för våra fyra yrken samt villkorsfrågor för våra kollegor i andra länder.

Vårdförbundet stöder Girl Child Education Fund, som arbetar för att afrikanska föräldralösa flickor ska få en skolutbildning.

Samverkan, professionsutveckling och påverkansarbete

Vårdförbundet stöder samarbetsprojekt i flera låg- och mellaninkomstländer. Det handlar t ex om att stödja organisations- och ledarskapsutveckling, uppbyggnad av hälsomottagningar eller utbildning av unga flickor.

Vi är även med och påverkar utvecklingen av hälso- och sjukvården samt

våra professioner i andra länder genom att vi aktivt deltar i professionernas nätverk på nordisk, europeisk och global nivå. Vi arbetar också för att förbättra individens och kollektivets villkor och förutsättningar för yrket samt påverka utvecklingen i samhällsfrågor genom att aktivt delta i globalt, europeiskt såväl som nordiskt samarbete i fackliga frågor.

Möjligheter till internationellt medlemsengagemang

Vårdförbundet ger förutsättningar för dig som medlem att också engagera dig internationellt och kunna utveckla kontakter med yrkeskollegor i andra länder.

Under 2015 genomförde Vårdförbundsmedlemmarna Elin Regina och Victoria Lindén, sjuksköterskestudenter från Malmös högskola, ett projektarbete i Lesotho inom ramen för sin utbildning. Genom Vårdförbundets internationella kontakter kunde de förlägga delar av sitt examensarbete till Wellnesscentret i Lesotho, där de intervjuade sjuksköterskor till sin examensuppsats, som handlar om kvinnors stigmatisering utifrån HIV/AIDS och vad sjuksköterskor kan göra för att eliminera den. Läs mer om deras vistelse i Lesotho här intill.

Är du student eller forskare?

Då kan du förlägga en del av ditt arbete, med till exempel en uppsats, till Lesotho.

■ LÄS MER OM HUR DU ANSÖKER OCH VAD SOM KRÄVS PÅ VÅR WEBBPLATS
vardforbundet.se/Lesotho

Vårdförbundet skänkte GRAVIDITETSSNURROR till Lesotho

Vårdförbundet skänkte under året 500 s k graviditetssnurror till Lesothos barnmorskor. Användningen av en graviditetssnurra kan hjälpa barnmorskorna i Lesotho att hitta de barn som är för små eller för stora och där förlossningen kan utgöra en risk för antingen barnets eller mammans liv.

Vårdförbundets internationella engagemang

LESOTHO

Vårdförbundet stöder tillsammans med ICN sjuksköterskeorganisationen i Lesotho i ett projekt för att ge vårdpersonal vård och behandling för HIV/AIDS och tuberkulos.

LEADERSHIP IN NEGOTIATION (LIN)

Vi deltar också i ett projekt kring ledarskap och organisationsutveckling, som ska stärka sjuksköterskeorganisationerna i sex afrikanska länder i deras arbete med villkorsfrågor.

PALESTINA

Vårdförbundet driver ett projekt för att stödja vår palestinska motsvarighet PNNA, i utvecklingen till en stark demokratisk organisation.

GIRL CHILD

Vårdförbundet stöder Girl Child Education Fund som arbetar för att afrikanska föräldralösa flickor ska få en skolutbildning. De flesta av dessa flickor är föräldralösa på grund av HIV/AIDS, och fonden stöder flickor vars föräldrar arbetat som sjuksköterskor.

Victoria och Elin genomförde delar av sitt examensarbete i Lesotho:

”En fantastisk och givande upplevelse - vi kommer aldrig ångra att vi tog chansen”

Victoria Lindén och Elin Regina studerar till sjuksköterskor på sjätte terminen vid Malmö högskola. Med hjälp av Vårdförbundets avdelning Östergötland kunde de förlägga delar av sin utbildning till Lesotho, där de samlade in fakta och intervjuade vårdpersonal till sitt examensarbete.

Vad fick er att vilja förlägga delar av examensarbetet utomlands och till just Lesotho?

Vi ville komma ut och se hur sjuksköterskor arbetar under andra förhållanden och med andra förutsättningar. Därför ansökte vi om Sidas stipendium för Minor Field studies som ger en möjlighet att skriva sin examensuppsats i ett utvecklingsland.

I Lesotho studerade vi hur sjuksköterskor där arbetar för att reducera HIV-relaterad stigmatisering av kvinnor.

Hur fick ni reda på att man genom Vårdförbundet kunde få hjälp att genomföra delar av examensarbetet utomlands?

Vi sökte på internet efter svenska organisationer som tog emot studenter för att göra sin kandidatuppsats och då hittade vi Vårdförbundets avdelning Östergötland och såg att studenter tidigare varit i Lesotho med hjälp av dem. Vi kontaktade Vårdförbundet som berättade om sitt projekt i Lesotho, vilket lät väldigt intressant.

Elin Regina och Victoria Lindén intervjuade sjuksköterskor på Wellness-centret i Lesotho till sitt examensarbete.

Vilka var de viktigaste erfarenheterna ni fick under er vistelse i Lesotho?

De viktigaste erfarenheterna vi fick var att uppleva hur det är för sjuksköterskor att arbeta i ett utvecklingsland och med knappa resurser. Det var också intressant att jämföra sjukvården i Lesotho med svensk sjukvård och se de skillnader och likheter som finns. Att tillgången till vård inte är något alla kan ta för givet och också att förstå hur mycket sjuksköterskor i Lesotho kämpar för att kunna ge så många som möjligt bra vård och god livskvalitet.

Vilken hjälp har ni fått från Vårdförbundet?

Under hela den årslånga processen har Vårdförbundets avdelning Östergötland – som är fadderavdelning till det Wellness-center som finns i Lesotho – varit behjälpliga med allt ifrån budgetplanering till uppsatsfrågor. De har funnits där som stöd under hela året och det har varit fantastiskt att alltid ha någon att vända sig till.

Sedan hade vi även turen att representeranter från Vårdförbundet var på besök i Lesotho samtidigt som vi var där och vi fick möjlighet att följa med dem på ett möte och en utflykt som ledde till att vi fick fler informanter till vår studie.

Tom Åberg, sjuksköterska på Thorax-Kärlkliniken, Universitetssjukhuset i Linköping

”Vårdförbundet har hjälpt mig på vägen ut i yrket på olika sätt. På sjuksköterskeprogrammet i Linköping fick jag för första gången diskutera lön, karriärmöjligheter och villkor för oss sjuksköterskor på en workshop. Senare fanns Vårdförbundet där för att granska mitt CV och tipsa om saker som kan vara bra att tänka på vid en anställningsintervju, vilket var till stor hjälp.

Mitt medlemskap i Vårdförbundet har varit till nytta på ett kanske ännu viktigare sätt. Om jag inte hade varit medlem i Vårdförbundet hade jag inte haft samma möjligheter att knyta kontakter med andra studenter, blivande kollegor och andra medlemmar. Då hade jag kanske inte heller fått ett sådant intresse för fackliga frågor som jag idag faktiskt har. Det är ju trots allt vi medlemmar som själva behöver påverka och tycka till, för att facket sedan ska kunna driva de frågor som vi tycker är viktiga.”

REFUGEES WELCOME

Vårdförbundet skänkte 50 000 kr till Röda Korset och 50 000 kr till Läkare utan gränser med anledning av flyktningkatastrofen. Vi har också stött Girl Child Education Fund samt snabbspår för legitimerade sjuksköterskor, barnmorskor, biomedicinska analytiker och röntgensjuksköterskor som kommer till Sverige.

Förbundsstyrelsen består av Johan Larson, Ragnhild Karlsson, Peter Blom, Jani Stjernström, Annika Wählin, Michelle Dobos Sandell, Ann Johansson, Sineva Ribeiro, Jane Stegning, Susi Nilsson. På infälld bild: Marianne Hiller.

Förbundsstyrelse, förbundsråd och avtalsråd

Förbundsstyrelsens uppdrag är att leda, styra och ansvara för verksamheten fram till kongressen 2018. Det innebär bland annat att formulera och besluta om strategier för att nå de mål som kongressen har fastslagit och att ansvara för den gemensamma verksamhetsplaneringen.

Styrelsens arbete under året

Mycket av förbundsstyrelsens arbete i början av året innebar förberedelser inför den extrakongress som hölls i maj och där man fattade beslut om två nya politiska idéprogram som anger riktningen för Vårdförbundets framtida arbete.

Under året har styrelsen behandlat aktuella avtalsfrågor. Det har dels handlat om att ta fram en inriktning och strategi för arbetstidsfrågan samt att behandla centrala avtal med Sveriges Kommuner och Landsting och olika branschavtal inom den privata sektorn.

Styrelsen har också arbetat med att utveckla förtroendevaldaorganisationen.

Styrelsen har även träffat studentstyrelsen som numer ryms inom Vårdförbundet och diskuterat utbildningsfrågor och yrkesintroduktion.

Förbundsråd och avtalsråd

Ett av de sätt som styrelsen kommunicerar inom organisationen på är att möta ordförande i avdelningsstyrelserna i det rådgivande möte som kallas förbundsråd. Under året har fyra sådana möten genomförts. Avtalsrådet är en ny funktion inom Vårdförbundets förtroendemannaorganisation, som arbetar utifrån medlemmarnas perspektiv. Avtalsrådet är rådgivande till förbundsstyrelsen i centrala kollektivavtalsfrågor.

Vårdförbundsmedlem vann Queen Silvia Nursing Award 2015

Queen Silvia Nursing Award är ett stipendium för dig som är sjuksköterskestudent och som vill vara med och bidra till framtidens utmaningar inom vård och omsorg med särskilt fokus på äldre. Vinnaren får 50 000 kronor samt ett speciellt utvecklat praktikprogram.

Vården av äldre är idag en av Sveriges viktigaste frågor eftersom andelen äldre i befolkningen ökar. Samtidigt minskar antalet sjuksköterskor med specialistutbildning framförallt inom äldreomsorg. Vårdförbundet vill som partner uppmuntra sjuksköterskestudenter att beskriva sitt arbete och sina förslag till utveckling inom äldreomsorg.

Queen Silvia Nursing Award gick 2015 till Louise Axzell, sjuksköterskestudent på Röda Korsets Högskola och medlem i Vårdförbundet. Louise tilldelades priset för sin idé om en speciellt utformad duschstol som visar hur vård och omsorg av äldre kan förbättras.

■ LÄS MER OM STIPENDIET OCH 2015 ÅRS PRISTAGARE

vardforbundet.se/Queen-silvia-nursing-award

Sök våra priser och stipendier!

Vårdförbundet delar ensamt eller i samarbete med andra organisationer inom vårdområdet ut flera stipendier och priser som du som medlem kan söka.

TCOs internationella stipendiefond

För fackliga studier utomlands kring det fackliga arbetets betydelse för fred, frihet och demokrati.

Prehospitla priset

Utmärkelse som uppmärksammar sjukvården som utförs av ambulanspersonal på olycksplatsen och under transporten till sjukhuset.

Stipendier för examensarbete

Många av Vårdförbundets lokala avdelningar delar ut stipendier för bästa kandidatexamensarbete.

Internationellt resebidrag

Ska du medverka på en internationell kongress eller konferens med poster eller föreläsning kan du söka resebidrag från Vårdförbundet.

Resebidrag för studenter

Du som är studerandemedlem kan söka medel för att resa till annat land för verksamhetsförlagd utbildning eller uppsatsarbete.

■ LÄS MER OM PRISER OCH STIPENDIER

vardforbundet.se/Stipendier

LÄS OCKSÅ OM DEN LOKALA VERKSAMHETEN PÅ DIN EGEN AVDELNING

Varje lokalavdelning inom Vårdförbundet sammanställer en beskrivning av årets verksamhet i en årsrapport. Den kan du läsa på din avdelnings lokala webbsida.